

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра інформаційних систем у менеджменті

Затверджено

На засіданні кафедри інформаційних
систем у менеджменті
Економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри Приймак В.І.

Силабус з навчальної дисципліни
«Економічний ризик і методи його вимірювання»,
що викладається в межах ОПП
“Інформаційні системи у менеджменті”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 073 «Менеджмент»

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Економічний ризик і методи його вимірювання
Адреса викладання дисципліни	
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет Кафедра інформаційних систем у менеджменті
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 07 “Управління та адміністрування” Спеціальність 073“Менеджмент” Освітня програма “Інформаційні системи у менеджменті”
Викладачі дисципліни	Прийма Світлана Степанівна, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	Доц. Прийма С.С. svitlana.pryima@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/pryima-s-s
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Очні консультації: за попередньою домовленістю в день проведення аудиторних занять (економічний факультет, просп. Свободи, 18, ауд. 100) Он-лайн консультації через Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій потрібно писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	Moodle, Teams
Інформація про дисципліну	Значення курсу полягає у необхідності ознайомлення майбутніх менеджерів з особливостями прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику, а також основними аспектами поведінки суб'єкта при управлінні невизначеністю та ризиком. Курс також спрямований на дослідження методів обґрунтування та оптимізації ризику для підвищення надійності господарської діяльності. Отже, у ньому розглядаються основні принципи якісного та кількісного аналізу ризику, методи оцінки ризикових ситуацій, а також способи вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності та конфлікту.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Економічний ризик і методи його вимірювання» є вибірковою дисципліною з спеціальності 073“Менеджмент” для освітньої програми “Інформаційні системи у менеджменті”, яка викладається в 7 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу "Економічний ризик і методи його вимірювання" полягає в тому, щоб студенти засвоїли термінологію теорії ризиків, методи оцінки ризиків і стратегії захисту від них.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. К. : НУХТ, 2021. 344 с. 2. Мороз В.М. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / В.М. Мороз, С.А. Мороз. – Харків : НТУ «ХП», 2018. – 140 с. 3. Артими-Дрогомирецька З.Б. Економічний ризик: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2013.- 316 с.

	<p>4. Гринчуцька В. Моделювання ризиків в економіці та бізнесі – Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2014.- 88 с.</p> <p>5. Васильєва Т.А., Леонов С.В., Кривич Я.М. та ін. Економічний ризик: методи оцінки та управління – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 208 с.</p> <p>6. Балджи М. Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. – Харків: Промарт, 2015. – 300 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання. Навчальний посібник. / Л.І. Донець — К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 312 с.</p> <p>8. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. - К., 2000. - 295 с.</p> <p>9. Артгим-Дрогомирецька З.Б., Романич І.Б. Економічний ризик: практикум. - Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2008.-186 с.</p> <p>10. Кондрашихін А. Б., Пепа Т.В. Теорія та практика підприємницького ризику: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 224 с.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 105 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати - класифікацію ризиків у господарській діяльності; - шляхи ідентифікації ризиків; - причини виникнення ризиків; - шляхи мінімізації впливу ризиків на господарську діяльність; - алгоритм оцінки та обґрунтування ризиків; - методи оцінки ризиків; - існуючі принципи формування стратегій ризик-менеджменту. - Вміти - ідентифікувати ризики у господарській діяльності; - аналізувати та класифікувати ризики притаманні тому чи іншому виду діяльності; - проводити оцінку ризиків; - розробляти стратегії ризик-менеджменту для мінімізації впливу ризиків на господарську діяльність підприємств. <p><i>Загальні компетентності (ЗК):</i></p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу процесів, явищ, механізмів та розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності, зокрема у сфері інформаційних технологій.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел</p> <p>ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</i></p>

	<p>СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення</p> <p>СК 16. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне обслуговування процесу прийняття управлінських рішень щодо функціонування організаційних структур різних рівнів в умовах мінливого ринкового середовища.</p> <p><i>Програмні результати навчання (ПРН):</i></p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 6. Виявляти навички пошуку, зберігання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН 18. Використовувати сучасні комп'ютерні та інформаційно-телекомунікаційні технології в процесі управління підприємствами та організаціями, зокрема для збору, систематизації й аналізу інформації про діяльність організації в умовах мінливого ринкового середовища.</p> <p>ПРН 19. Застосовувати інноваційні підходи та технології у прийнятті управлінських рішень в господарській діяльності підприємств, зокрема застосовувати реінжиніринг бізнес-процесів, технології менеджменту знань, методи аналізу даних та інформаційні системи</p> <p>ПРН 21. Узагальнювати фінансово-економічні результати та планувати показники господарської діяльності організацій за сучасними методиками, зокрема розробляти типові інформаційно-аналітичні документи (реферати, огляди, дайджести, довідки, аналітичні звіти, звіти бізнес-аналітики), використовувати спеціалізовані програмні продукти та сучасні комп'ютерні технології.</p>
Ключові слова	Економічний ризик, невизначеність, ступінь ризику, корисність, лотерея, резерви, запаси, диверсифікація, моделювання, прийняття рішень
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Ризик та його основні характеристики</p> <p>Тема 2. Система кількісних оцінок ступеня ризику</p> <p>Тема 3. Теорія корисності та прийняття рішень за умов ризику</p>

	<p>Тема 4. Управління ризиком</p> <p>Тема 5. Диверсифікація як спосіб зниження ризику: елементи теорії портфеля</p> <p>Тема 6. Запаси, резерви як спосіб зниження ступеня ризику</p> <p>Тема 7. Моделювання економічного ризику та теорія ігор</p> <p>Тема 8. Ієрархічні моделі прийняття рішень</p> <p>Тема 9. Вартість, час та ризик.</p> <p>Тема 10. Фінансовий ризик-менеджмент</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін вища математика, теорія ймовірності і математична статистика, економіка, менеджмент, фінанси, достатніх для сприйняття категоріального апарату економічного ризику. Перелічені предмети допоможуть в оволодінні методологією і методикою побудови, аналізу та використання економіко-математичних методів, які враховують економічні ризики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, групові проекти, реферати, дискусія.
Необхідне обладнання	Вивчення навчальної дисципліни потребує використання загально вживаних програм і операційних систем з метою подання електронних матеріалів: електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle. Для викладання курсу необхідно комп'ютер, мультимедійне обладнання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : максимальна кількість балів 70; • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів 30. Підсумкова максимальна кількість балів 100
Питання до заліку чи екзамену.	Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань розміщено у Teams
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.